

Анализа економских индикатора општине Теслић у периоду 2007-2013

Август, 2014. године

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
ДЕМОГРАФИЈА.....	3
ОБРАЗОВАЊЕ.....	5
Предшколско васпитање и образовање.....	5
Основно и средње образовање.....	5
Високо образовање.....	6
ПОСЛОВНИ СУБЈЕКТИ.....	7
Новоосновани пословни субјекти.....	7
Број и стање активности пословних субјеката.....	9
Дјелатност пословних субјеката.....	11
РАДНА СНАГА.....	12
Запослени радници.....	13
Квалификациона структура.....	14
Старосна структура.....	15
Структура запослености према дјелатности.....	15
Полна структура.....	17
Бруто и нето плате.....	17
Незапослени радници.....	18
Квалификациона структура.....	18
Старосна структура.....	20
Трајање незапослености.....	20
Полна структура.....	21
ТРГОВИНСКИ БИЛАНС.....	22
Спољнотрговинска размјена.....	22
Спољнотрговински партнери.....	23
Роба за спољнотрговинску размјену.....	24
СТРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ.....	26
ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО.....	27
Доласци и ноћења туриста.....	27
Промет у туризму и угоститељству.....	29
ШУМАРСТВО И ДРВНА ИНДУСТРИЈА.....	31
ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ.....	32
СПИСАК ТАБЕЛА.....	34
СПИСАК ГРАФИКОНА.....	34

УВОД

На следећим страницама се налази економска анализа економских индикатора општине Теслић у периоду од 2007. до 2013. године. Анализа је резултат вишемјесечног прикупљања и анализе података Пореске управе РС, Републичког завода за статистику РС, Агенције за статистику БиХ, Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС, Управе за индиректно опорезивање БиХ, Републичког завода за запошљавање РС, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу РС и општине Теслић. Овај документ је настао уз подршку Њемачког удружења за међународну сарадњу (GIZ) у оквиру реализације пројекта „Програм за локалну самоуправу и економски развој (ProLocal)“. На њему су радили стручни сарадници Одсека за развој, Наташа Јовичић и Деана Дењиз, и Слађана Јагодић, као стручни консултант испред GIZ ProLocal.

ДЕМОГРАФИЈА

Општина Теслић у посматраном периоду биљежи константан пад свог становништва, што смањењем природног прираштаја (већи број умрлих од рођених) и унутрашњом миграцијом становништва (пресељење у друге јединице локалне самоуправе у Републици Српској).

Табела 1: Природно кретање становништва у општини Теслић у периоду 2007-2013

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Укупно
Процијењени број становника	42.609	42.436	42.320	42.197	42.156	41.968	41.904	
Природни прираштај	-93	-92	-113	-54	-109	-53		-514
Миграција	-80	-24	-10	13	-79	-11		-191
Укупно смањење становника	-173	-116	-123	-41	-188	-64		-705
% промјене броја становника	n/a	-0,41%	-0,27%	-0,29%	-0,10%	-0,45%	-0,15%	-1,65%
							Број пописаних домаћинстава	13.319
							Број пописаних станова	19.903
							Просјечан број чланова домаћинства	3,15

Извор: Статистички годишњак Републике Српске за 2013, прелиминарни резултати пописа становништва у БиХ из 2013. године

Од 2007. до 2012. године умрло је 514 становника више него што је рођено беба, те је сваке године у посматраном периоду тај тренд био негативан. У истом посматраном периоду се 191 становник Теслића одселио више него што се доселио. Све посматране године, осим 2010. биљеже одлив становништва. Према датим подацима, становништво општине Теслић се у посматраном периоду смањило за 1,65%. Према прелиминарним резултатима пописа у БиХ, који је спроведен у октобру 2013. године, Теслић је имао 41.904 становника, 13.319

домаћинстава и 19.903 станова. Просјечан број чланова по домаћинству је био 3 човјека. С обзиром да се пописивање становништва није спроводило од 1991. године до прошле године и да се за цијели тај период оперисало са процијењеним подацима о броју становништва, у горњој табели смо покушали да направимо реалну процјену броја становништва на основу резултата пописа и статистичких података о природном кретању становништва.

Графикон 1 - Смањење становништва у Теслићу у периоду 2007-2013

-514

-191

-705

Извор података: Статистички годишњак РС за 2013. годину

Општина Теслић, у циљу побољшања свог наталитета је увела финансијску подршку у виду једнократне помоћи за рођење трећег и сваког наредног дјетета. Међутим, у ситуацији кад се не може обезбиједити ни проста репродукција становништва, а то значи да се одржава постојећи број становника рађањем минимално двоје дјеце по жени, би било добро почети са финансијском подршком за рођење већ другог, ако не и сваког дјетета.

Становништво, поготово младо и образовано, је најважнији ресурс сваке општине јер једино оно може да ствара највећу додатну вриједност. Како би се за исто направила пожељна средина за живот и смањило одлив становништва пресељењем за бољим условима живота, било би добро размислити и о увођењем других мјера за побољшање квалитета живота и подизању наталитета (субвенционирање каматне стопе за стамбене кредите за младе брачне парове, градње станова за младе брачне парове по цијени коштања, субвенционирања вјештачке оплодње и сл.)

ОБРАЗОВАЊЕ

Што се тиче образовања, у овом поглављу ћемо засебно обрадити предшколско, основно и средње, те високо образовање јер су у сваком понаособ примијећени интересантни показатељи.

Свако 20-то дијете у Теслићу иде у вртић...

ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

У наредној табели можемо видјети да тек 5% дјеце у Теслићу иде у вртић, у Републици Српској 13%. С обзиром да још увијек нису саопштени детаљни резултати пописа у БиХ, још увијек се барата с процијењеним демографским показатељима. У Републици Српској се сваке године рађа негдје око 10.000 дјеце годишње, у Теслићу око 350, што значи да оквирно у Републици Српској има 50.000 дјеце вртићке доби од којих 6732 иде у вртић, а у Теслићу од њих 1.750 само 86 малишана.

Табела 2 - Број дјеце у вртићима у Теслићу и РС у школској 2011/2012

	У вртићу	Дјеца 1-6 год	% дјеце у вртићу
Република Српска	6.732	50.000	13%
Теслић	86	1.750	5%

Извор података: Статистички годишњак РС за 2013. годину

У ситуацији гдје свако 20-то дијете у Теслићу иде у вртић, требало би размислити о могућностима за проширење капацитета постојећег државног вртића, те отварању нових у приватној режији или кроз јавно-приватно партнерство, субвенционирање цијене (чак ако је то могуће у потпуности) или издиференцирати цијену која ће бити значајно нижа за родитеље другог и сваког наредног дјетета у вртићу, како би се помогло запосленим родитељима, подигнуо квалитет живота у општини и обезбиједио већи степен социјализације дјеце предшколске доби.

ОСНОВНО И СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

Преко 95% дјеце похађа основно и средње образовање, тако да у овом сегменту нема значајнијих одступања. Интересантно је споменути да се сваке школске године повећавао проценат дјеце који је након основног настављао средњошколско образовање, па је тако тај проценат био око 66% љака од VI-IX (V/VIII) са мјестом пребивалишта у Теслићу (1427 од 2153) похађао средњу школу, док је тај проценат 97% у школској 2011/2012 (1712 од 1757). У прилог овим подацима иде и образовна структура запослених и незапослених радника у Теслићу. С обзиром да се ситуација око наставка образовања значајно поправила, оно на шта би требало обратити пажњу, с обзиром на образовне профиле који се налазе на евиденцији

незапослених Завода за запошљавање РС, је да се ускладе образовни профили који излазе из средње школе са потребама тржишта рада. Оно што би општинска администрација могла да уради у овом сегменту јесте да анкета своју пословну заједницу око њихових потреба за кадровима, да затим направи ученицима завршних разреда основне школе и њиховим родитељима презентацију и промоцију занимања која су дефицитарни и понуде подршку (школарину, превоз, бесплатне уџбенике и сл.) за она занимања која су потребна привреди општине Теслић.

ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ

И у високом образовању биљежи се тренд пораста процента средњошколаца који након завршене средње школе уписују факултет, па је тренд растао од 41% средњошколаца (њих 584 од 1427) у школској 2007/2008, до 55% у 2011/2012 (936 од 1712).

Табела 3 – Уписани и дипломирани студенти према мјесту пребивалишта у школској

Уписани студенти		Дипломирани студенти	
Република Српска	46547	Република Српска	7567
Теслић	936	Теслић	147
Учешће Теслића	2,01%	Учешће Теслића	1,94%

2011/2012

Извор података: Статистички годишњак РС за 2013. годину

Када се упореди број уписаних и оних који су дипломирали, добијемо податак да у просјеку сваки 6-ти уписани студент из Теслића заврши своје студије. Препорука гласи као и за средњошколско образовање, а то је да би требало да се обрати пажња, с обзиром на значајан пораст високообразованих из Теслића на евиденцији незапослених, је да се ускладе образовни профили који стичу високо образовање са потребама тржишта рада у Теслићу. Оно што би општинска администрација могла да уради у овом сегменту јесте да анкета своју пословну заједницу око њихових потреба за кадровима, направе договор око њиховог запошљавања, да се затим направи ученицима завршних разреда средње школе и њиховим родитељима презентација и промоција занимања која су дефицитарни и понуди подршку за она занимања која су потребна привреди општине Теслић (пожељно заједничка од општинске администрације и пословне заједнице). Веома је битно да општина не изгуби ниједног свог стипендираног студента и самим тим своја уложена средства у образовање тих младих људи па би требао обавезан услов при стипендирању да буде потписивање уговора који обавезује свршеног студента да један дио свог радног вијека проведе радећи на територији општине.

66% Теслићких средњошколаца упише факултет, али га само 16% уписаних и заврши или сваки 6-ти уписани студент...

ПОСЛОВНИ СУБЈЕКТИ

На сваких 1000 становника општина Теслић просјечно има 34 активна пословна субјекта, што је за 1/3 мање од европског просјека који износи око 50, али за 1/4 више од просјека Републике Српске. Свакако да је пожељно да број пословних субјеката буде што већи, али проблем који мучи општину Теслић се више односи на њихову величину и мали број радника по пословном субјекту (5 по правном лицу и 1 по предузетнику).

НОВООСНОВАНИ ПОСЛОВНИ СУБЈЕКТИ

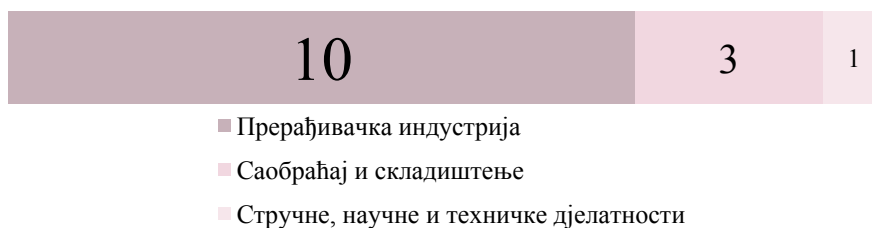
У Републици Српској је од 01.12.2013. године, након реформе регистрације пословања, отпочео са радом Једношалтерски систем регистрације пословања при Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге. Поменутом реформом је значајно смањено вријеме, процедуре и трошкови оснивања правних лица, посебно друштва са ограниченом одговорношћу. Једночлано друштво са ограниченом одговорношћу се сада може регистровати кроз свега четири процедуре (нотар - овјера потписа оснивача и овлаштеног лица, АПИФ – једношалтерски систем за регистрацију код суда, Пореске управе и разврставање према класификацији дјелатности, печаторесца за израду печата и банке за отварање пословног рачуна), за 5 дана, уз трошкове око 200КМ и 1КМ минималног оснивачког капитала.

Графикон 2 – Број новооснованих правних лица на територији општине Теслић према облику организовања у периоду 01.12.2013. до 30.04.2014. године

Извор података: Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС

Графикон 3 - Број новооснованих правних лица на територији општине Теслић према врсти дјелатности у периоду 01.12.2013. до 30.04.2014. године

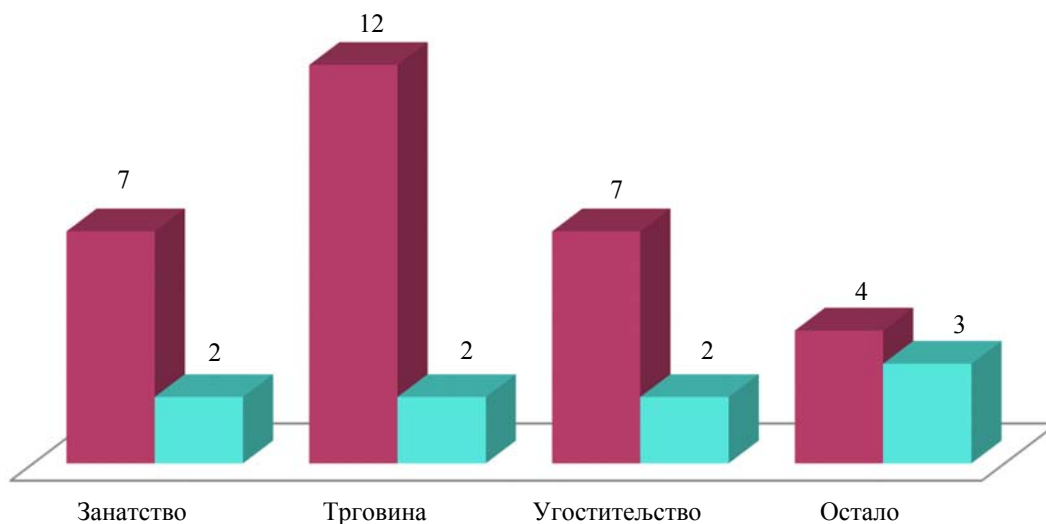

Извор података: Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС

Од дана почетка рада Једношалтерског система регистрације пословних субјеката у Републици Српској, основано је 14 правних лица и то 10 друштава са ограниченом одговорношћу, 3 задруге и једна установа. Од поменутих 14 пословних субјеката, њих 10 је разврстано према важећој класификацији дјелатности и послује у области прерађивачке индустрије, 3 саобраћаја и складиштења и 1 у области стручних, научних и техничких дјелатности. Оно што је добар показатељ је да је већина регистрованих пословних субјеката из домена производње, а 3 задруга/складиштења, те је могуће да су та два податка повезана. Препорука општинској администрацији је да овај податак детаљније испита у смислу која тачно дјелатност у оквиру прерађивачке индустрије је у питању јер је могуће да је приватни сектор препознао неку компаративну предност општине за профитабилно пословања, а коју би требало подржати.

Графикон 4 - Број регистрованих и одјављених предузетника на територији општине Теслић према сектору дјелатности у периоду од 01.12.2013. до 30.04.2014. године

Извор података: Одјељење за привреду општине Теслић

У погледу регистрованих и одјављених предузетника, а према подацима Одјељења за привреду општине Теслић као надлежног регистрационог органа, видимо да је тренд позитиван и да је више новооснованих, него одјављених предузетника. У погледу сектора којем припадају, можемо закључити да се највећи број новооснованих предузетника налази у сектору трговине, а затим подједнако у сектору занатства и угоститељства. Трбало би обратити пажњу да се евиденција пријаве и одјаве предузетника води ажурно, те да општинска администрација посједује функционалну базу предузетника јер је иста предуслов планирања локалног економског развоја, за потребе сертификације повољног пословног окружења на локалном нивоу и увезивања у Јединствени регистар пословних субјеката који је у изради при Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС.

БРОЈ И СТАЊЕ АКТИВНОСТИ ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

У општини Теслић, према подацима Пореске управе Републике Српске на дан 30.06.2014. године, је било 2.163 пословна субјекта и то у форми сједишта 1.669, додатне дјелатности 157 и 337 пословних јединица.

Табела 4 - Број пословних субјеката у општини Теслић на дан 30.06.2014. године

	Сједиште	Додатна дјелатност	Пословна јединица	Укупно
Предузетници	1059	157	86	1302
Правна лица	610	0	251	861
Укупно	1669	157	337	2163

Извор података: Пореска управа РС

Уколико постојеће предузетнике погледамо према статусу активности, можемо да констатујемо да од њих 1302 су: 733 активна, 53 неактивна, 502 у процесу одјаве, 7 привремено одјављених, 1 у процесу регистрације, 2 несолвентна и 4 су сврстана под остало. Потребно је напоменути да се до 30.06.2014. године у евиденцијама Пореске управе налази и 854 одјављена и 23 предузетника којима је одузет ЈИБ.

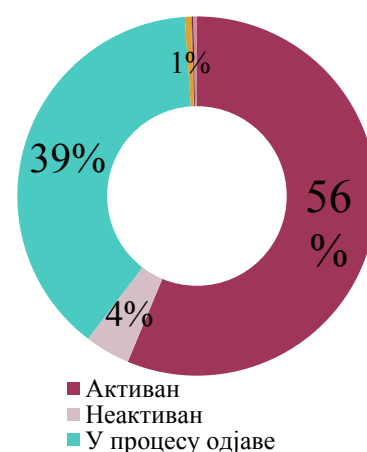
Табела 5 - Предузетници општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године

Предузетници										
Укупно	Активан	Неактиван	У процесу одјаве	Привремено одјављен	У процесу регистрације	Несолвентан	Остало	Одјављен	Одузет ЈИБ	
1302	733	53	502	7	1	2	4	854	23	

Извор података: Пореска управа РС

Дакле, 56% од 1302 или 733 предузетника су заиста активна, редовно послују и измирују своје пореске обавезе. Њих 39% је у процесу одјаве, што значи да су ти предузетници затворили своје радње, али још увијек нису завршили процедуру јер нису у потпуности измирили своје пореске обавезе према РС и општини. Њих 4% су неактивни, а 1% привремено одјављени. Просјечан број запослених радника по предузетнику је 1, што значи да „бар на папиру“ раде сами. Овај показатељ указује на могући рад на „црно“, на чеми би требале да се ангажују надлежне инспекције.

Графикон 5 - Статус активности предузетника 30.06.2014.

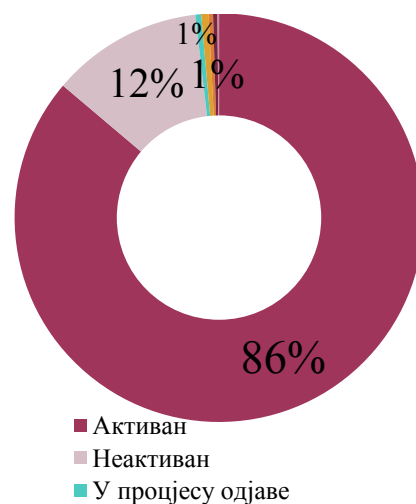
Уколико постојећа правна лица погледамо према статусу активности, можемо да констатујемо да од њих 861 су: 742 активна, 103 неактивна, 4 у процесу одјаве, 5 у процесу регистрације, 3 несолвентна, над 3 је покренут стечајни, а 1 ликвидациони поступак. Потребно је напоменути да се до 30.06.2014. године у евиденцијама Пореске управе налази и 233 одјављена правна лица.

Табела 6 - Правна лица општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године

Правна лица									
Укупно	Активан	Неактиван	У процесу одјаве	У процесу регистрације	Несолвентан	Стечајни поступак	Ликвидациони поступак	Одјављен	Одузет ЛИБ
861	742	103	4	5	3	3	1	233	0

Извор података: Пореска управа РС

Графикон 6 - Статус активности правних лица на дан 30.06.2014. године

Дакле, 86% од 861 или 742 правна лица су заиста активна, редовно послују и измирују своје пореске обавезе, што је значајно бољи проценат од предузетника. Можемо констатовати да је приближно исти број правних лица и предузетника активан. Њих 12% су неактивни. Просјечан број радника по правном лицу износи 5, што упућује да већина њих припада сектору малих пословних субјеката.

Просјечан број активних пословних субјеката на 1000 становника је 34, што је за 1/3 мање од европског просјека који износи око 50, али за 1/4 бољи од просјека РС.

Табела 7 – Пословни субјекти општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године

Укупно пословни субјекти											
Укупно	Активан	У процесу регистрације	Неактиван	У процесу одјаве	Привремено одјављен	Несолвентан	Стечајни поступак	Ликвидациони поступак	Остало	Одјављен	Одузет ЛИБ
2163	1475	6	156	506	7	5	3	1	4	1087	23

Извор података: Пореска управа РС

Графикон 7- Статус активности пословних субјеката општине Теслић на дан 30.06.2014. године

Извор података: Пореска управа РС

Када сагледамо збирно све пословне субјекте на територији општине Теслић, можемо констатовати да „здравствено стање“ привредног сектора такво да је 2/3 пословних субјеката „здрavo“, а 1/3 има потешкоћа у пословању и налази се пред затварањем или је суштински престала са пословањем, али не и „на папиру. Препорука општинској администрацији би била да додатно поради на повољности пословног амбијента како би се проценат предузећа која профитабилно послују побољшао.

ДЈЕЛАТНОСТ ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

Што се тиче броја пословних субјеката према дјелатности у којој послују, можемо констатовати да предњачи трговинска дјелатност са 223 субјекта или 1/4 пословних субјеката, слиједи прерађивачка индустрија са 115, стручне, научне и техничке дјелатности са 112, те информације и комуникације са 91.

Графикон 8 - Број пословних субјеката према класификацији дјелатности на територији општине Теслић на дан 30.06.2014. године

Извор података: Пореска управа РС

РАДНА СНАГА

Што се тиче радне снаге и њених омјера на дан 31.12.2013. године, стање у општини Теслић није баш најбоље. На 6.228 радника долази 5.635 пензионера, те се омјер полако приближава односу 1 пензионер на једног радника. Такође, на поменути број радника долази 4.707 незапослених лица према евиденцији Завода за запошљавање и њихов број достиже 71%

Однос пензионер - радник

0,90:1

Однос незапослени - запослени

0,71:1

Однос издржавани - члан са примањима

2,4:1

запослених радника. Када саберемо становништво које има неки вид примања, било да је то плата или пензија, и тај број упоредимо са остатком становништва, долазимо до податка да свако лице у општини Теслић које има своја примања, издржава више од две особе, што је алармантан податак и говори да социјална ситуација није тако добра.

Графикон 9 - Омјери радне снаге у општини Теслић

Основни индикатори запослености су стопа активности, стопа запослености и стопа незапослености.

Стопа активности = радна снага (запослени и незапослени) / радно способно становништво (од 15 до 65) x 100 = $((6.228+4.707)/31.269) \times 100 = 35\%$

Стопа неактивности = 100 – стопа активности = **65%**

Стопа запослености = запослени / радно способно становништво x 100 = $(6.228/31.269) \times 100 = 21\%$

Стопа незапослености = незапослени/радна снага = $4.707/10.935 = 43\%$

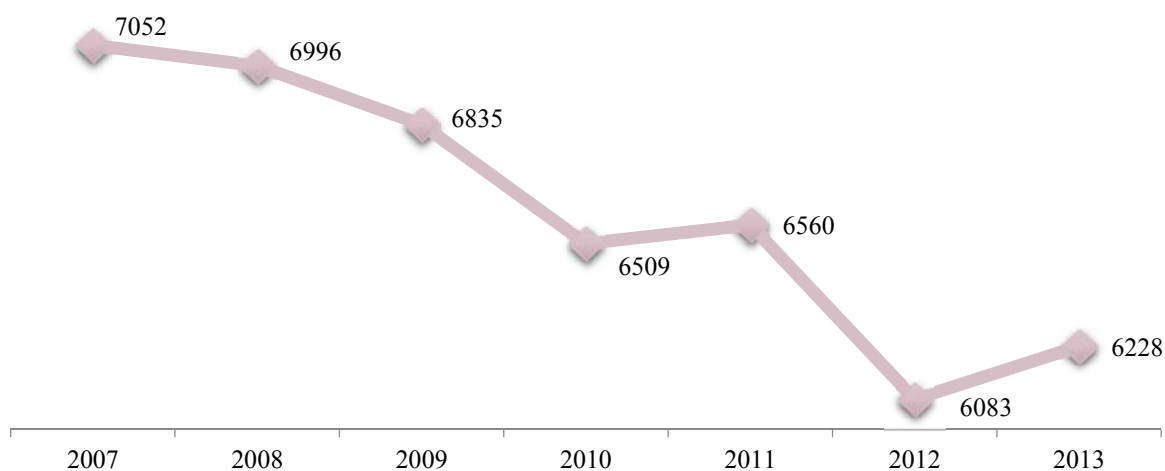
Радно способно становништво (процјена) = попис – (број рођених * 15 + број пензионера) = $42.904 - (6000+5635) = 31.269$

Сва три показатеља нису добра, јер показују да свега 35% радно способног становништва ради или активно тражи посао, док је 65% неактивно, тј. не тражи или је обесхрабрено да тражи посао, да свега 21% радноспособног становништва ради, а да 43% радне снаге је незапослено.

ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

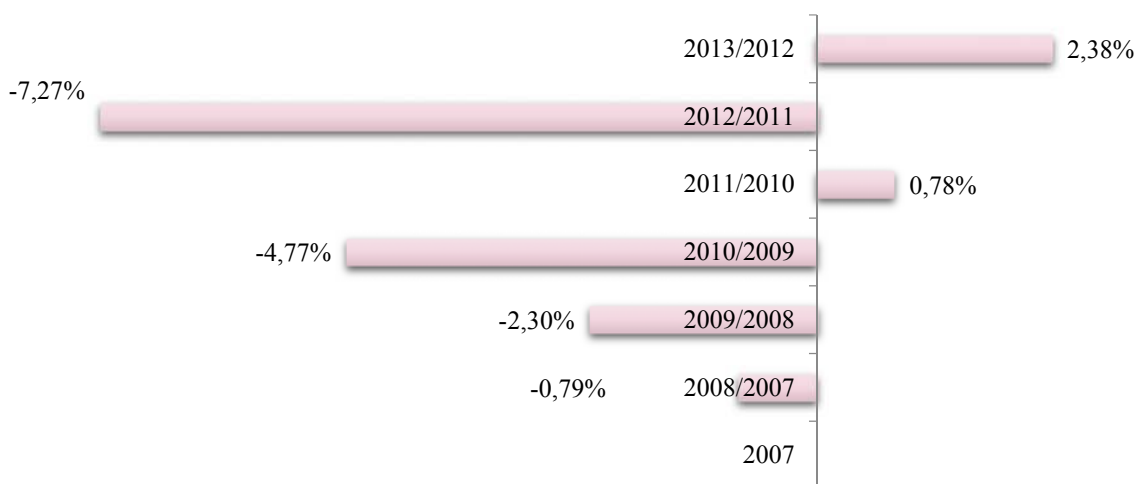
Запосленост у Теслићу је имала константан опадања у периоду од 2007. до 2013. године. У поменутом периоду запосленост је опала за 11,7%. Међутим, од 2012. до 2013. године забиљежено је повећање запослености за 2,38% или 145 радника. Без обзира на позитиван тренд у посљедњој години посматраног периода, само у 2012. години је нижа запосленост од оне из 2013. године. Препорука општинској администрација би била да направе план смањења незапослености у сарадњи са Републичким заводом за запошљавање РС.

Графикон 10 - Запосленост у Теслићу у периоду 2007-2013

Извор података: Републички завод за статистику РС

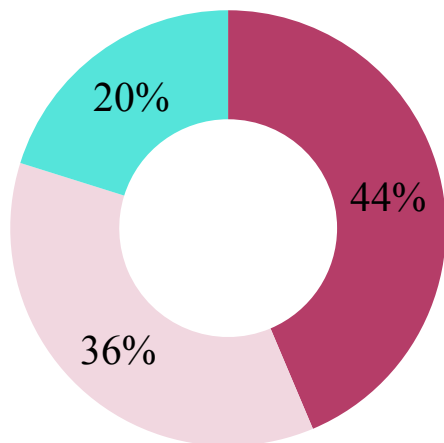
Графикон 11 - Кретање запослености у општини Теслић у периоду 2007-2013

Извор података: Републички завод за статистику РС

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА

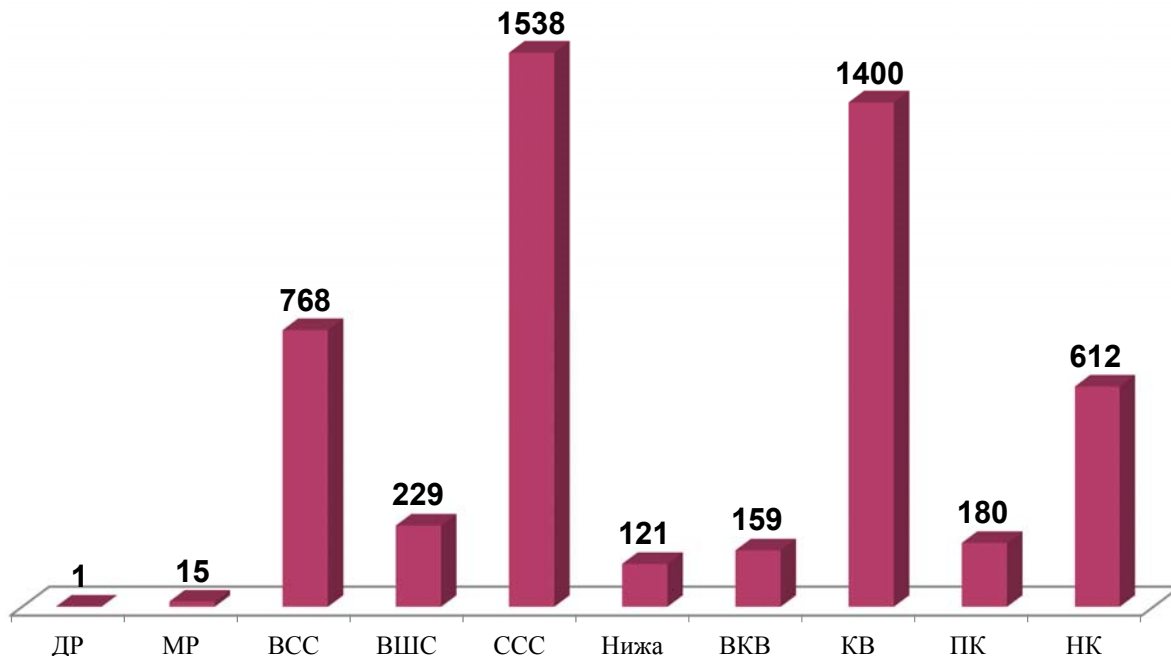
Графикон 12 - Квалификациона структура запослених радника у општини Теслић према нивоима образовања у 2013. години

■ Основно образовање ■ Средње образовање ■ Високо образовање

Квалификациона структура запослених радника у општини Теслић у 2013. години је била следећа: 2192 или 44% радника је имало основно образовање (НК, ПК и КВ), средње 1818 или 36% (ВКВ, нижа и ССС) и високо 1013 или 20% радника (ВШС, ВСС, Мр и Др). Општина Теслић има једног запосленог доктора наука и 15 магистара.

Графикон 13 - Квалификациона структура запослених радника у општини Теслић у 2013. години

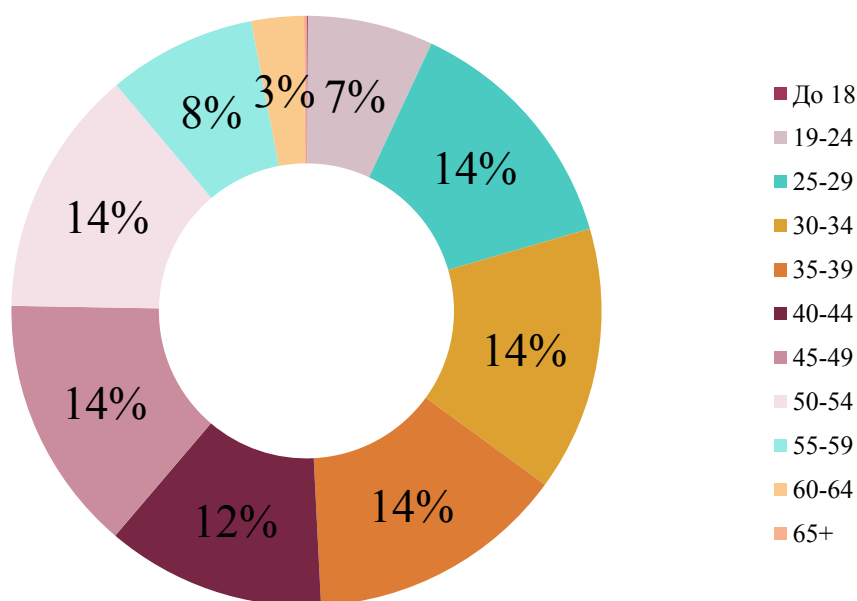

Извор података: Републички завод за статистику РС

СТАРОСНА СТРУКТУРА

Највише запослених радника се налази у старосној групи од 30 до 39 година и то 1/3. Просјечна старост запосленог, али и незапосленог радника у општини Теслић у 2013. години је скоро 40 година, а што значи да су те године отприлике и податак о просјечној старости становника Теслића. Страни инвеститори за стране инвестиције бирају радије оне земље која има млађе становништво и то од 35 па чак и 30 година, што је додатни аргумент за одлучнију акцију у погледу наталитетне политике.

Графикон 14 - Старосна структура запослених радника у Теслићу у 2013. години

Извор података: Републички завод за статистику РС

СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНОСТИ ПРЕМА ДЈЕЛАТНОСТИ

Више од 1/3 запослених радника је у 2013. години у Теслићу радило у прерађивачкој индустрији, затим 12% у образовању, 11% у грађевинарству, 9% у трговини, те 6% у јавној управи и одбрани.

У Теслићу је у 2013. години 1227 радника примало плату из буџета (републичког или општинског) што представља 20% или 1/5 радника у Теслићу.

90% запослених радника Теслића је радило на подручју општине, а само 10% ван ње.

**90% радника
Теслића је ради у
својој општини, а
само 10% ван ње...**

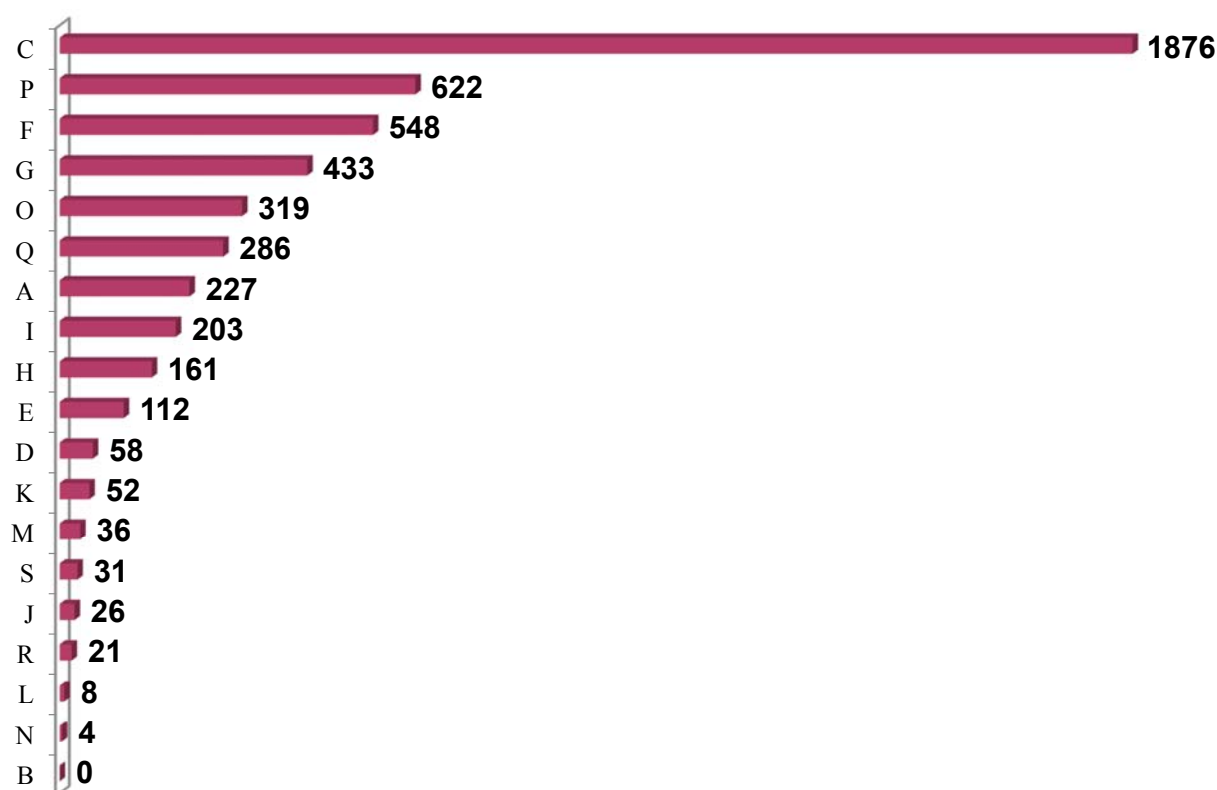
Графикон 15 - Запослени радници у Теслићу који су примали плату из буџета у 2013. години

Извор података: Републички завод за статистику РС

Једини запослени доктор наука ради у области здравства и социјалног рада, највише магистара ради у области трговине, највише ВСС и ВШС је запослено у области образовања, а затим јавне управе, највише ССС је запослено у области прерађивачке индустрије и трговине. Нижа, ВКВ, КВ, ПК и НК радници су највише заступљени у прерађивачкој индустрији, а затим у грађевинарству.

Графикон 16 - Запослени радници у Теслићу према КД у 2013. години

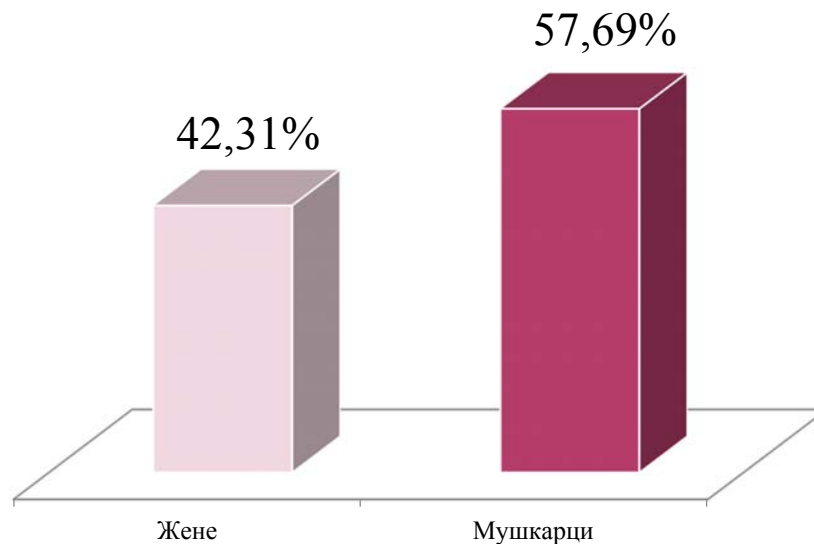

Извор података: Републички завод за статистику РС

ПОЛНА СТРУКТУРА

У општини Теслић је у 2013. години полна структура запослених радника била у корист мушкараца и то 57,69%. Удио жена у запосленим радницима је био 42,31%.

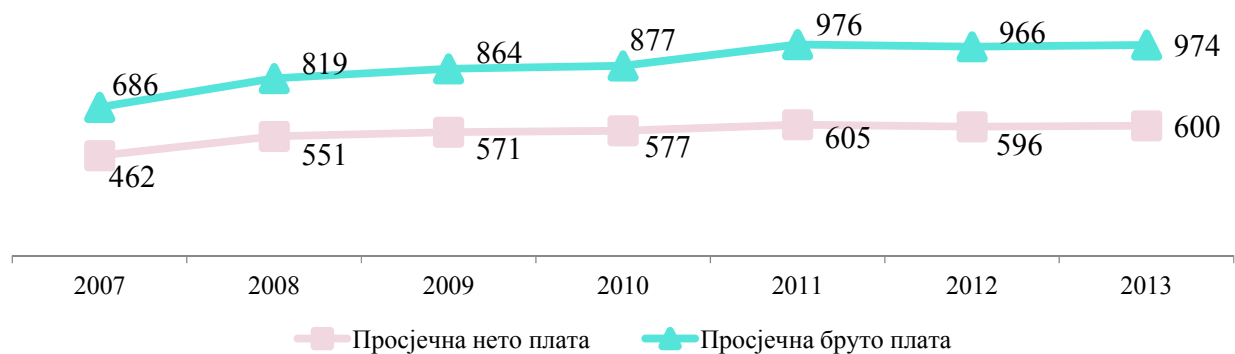
Графикон 17 – Полна структура запослених радника у општини Теслић у 2013. години

БРУТО И НЕТО ПЛАТЕ

Нето плате у Теслићу су од 2007. до 2013. године порасле за скоро 30%. Највећи дио тог раста се односи на 2008. годину када је просјечна нето плата порасла за скоро 20%. Међутим, просјечна нето плата у Теслићу је и даље мања за 26% у односу на РС, односно 27% у односу на БиХ, што значи да је радник у Теслићу у просјеку за толико јефтинији од остатка РС и БиХ.

Графикон 18 - Кретање бруто и нето плата у Теслићу у периоду 2007-2013

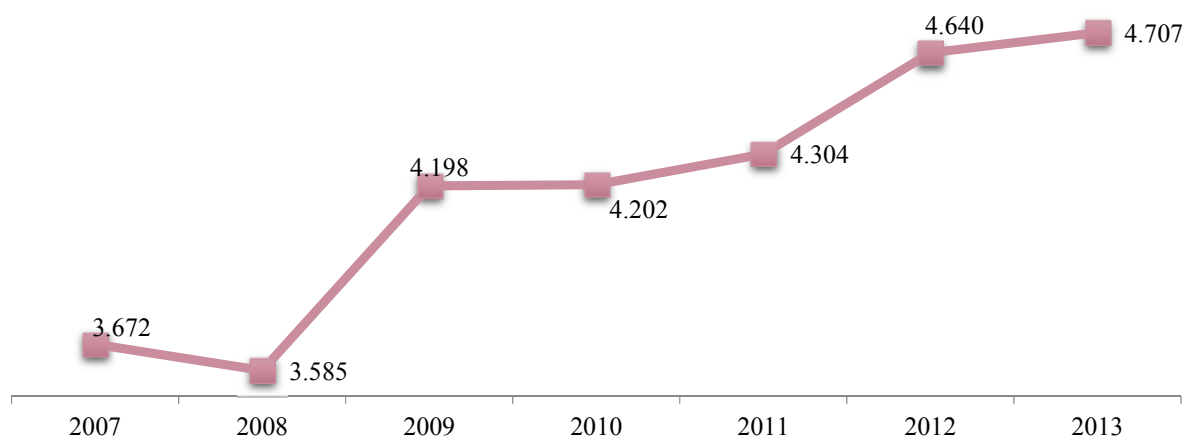

Извор података: Републички завод за статистику РС

НЕЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

Незапосленост у општини Теслић има негативан тренд од 2008. године, а у посматраном периоду се повећала за 23%.

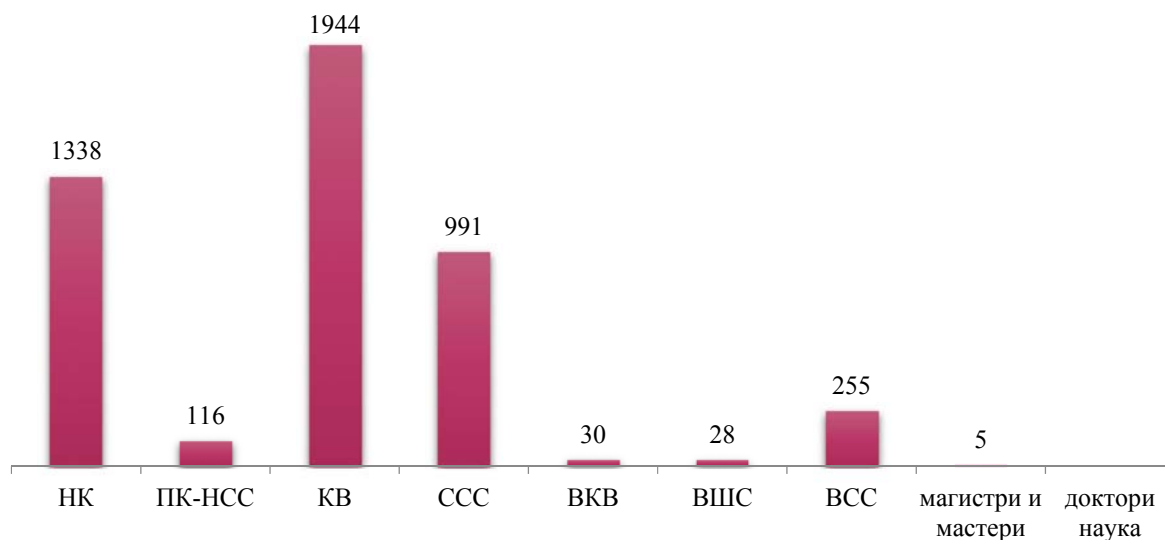
Графикон 19 - Незапосленост у општини Теслић у периоду 2007-2013

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА

Графикон 20 - Квалификациона структура незапослених радника према стручној спреми у Теслићу у 2013. години

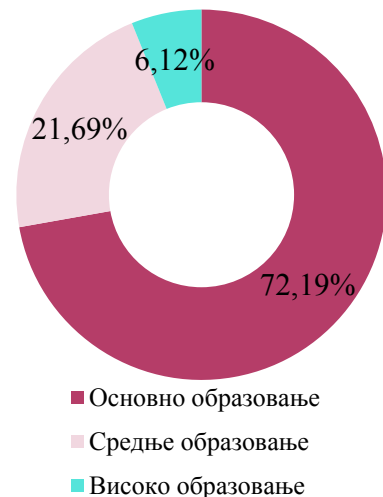

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

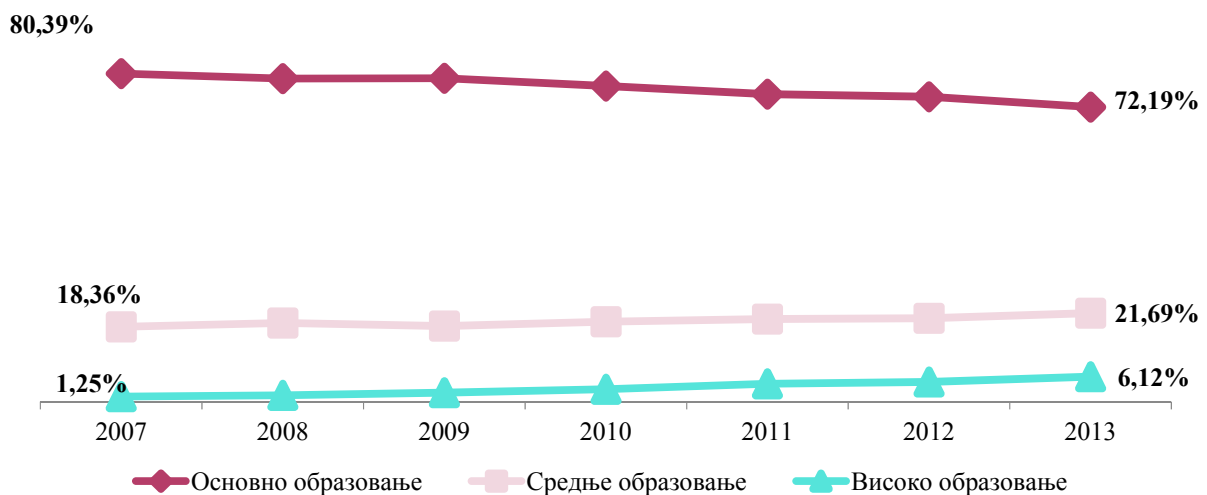
Највише незапослених радника има основно образовање и то преко 72%, те су по стручној спреми квалификовани радници. У Теслићу у 2013. години било је и 5 незапослених магистара, те 255 радника са високом стручном спремом. Препорука општинској администрацији је да детаљније анализира занимања високе стручне спреме која се налазе на евиденцији Завода за запошљавање, те да за поменута занимања не даје стипендије. Такође, било би добро финансирати преквалификацију за квалификоване или доквалификацију за неквалификоване раднике за дефицитарна занимања како би се повећала могућност њиховог запослења.

У току посматраног периода, квалификациона структура незапослених радника се мијењала на начин да се смањивао удио радника који су слабије квалификовани у корист оних који имају већи ниво образовања. Тако се удио оних који имају само основно образовање смањивао за више од 8%, док се удио незапослених са средњом школом повећао за нешто мало више од 3%, а оних који имају високо за скоро 5%.

Графикон 21 - Квалификациона структура незапослених радника по нивоу образовања у Теслићу у 2013. години

Графикон 22 - Кретање квалификационе структуре незапослених радника у Теслићу у периоду 2007-2013

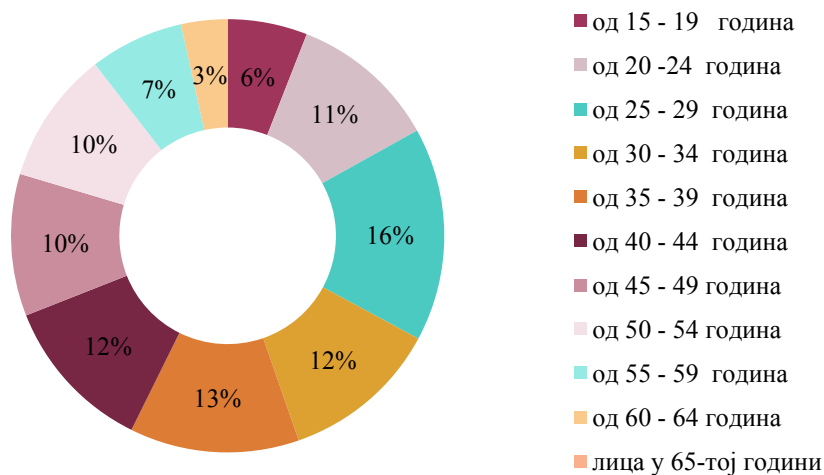

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

СТАРОСНА СТРУКТУРА

Највише незапослених радника у Теслићу се налази у старосној групи од од 25 до 30 година, а просјечна старост незапосленог радника је 37 година.

Графикон 23 - Старосна структура незапослених радника у Теслићу у 2013. години

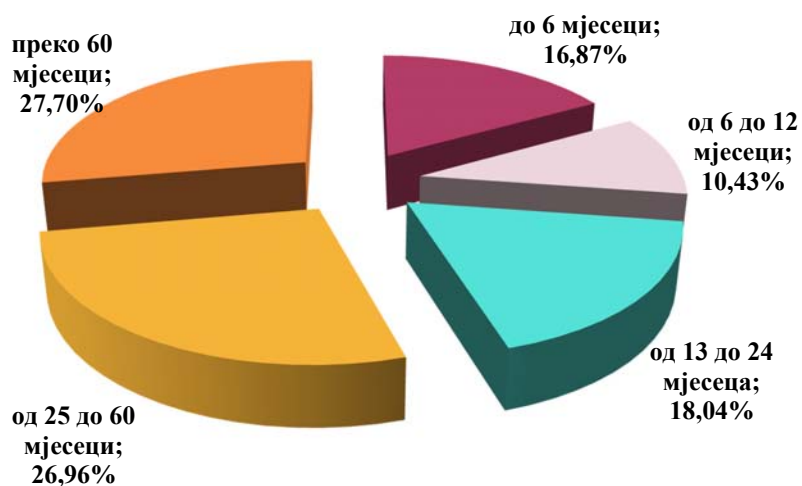

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

ТРАЈАЊЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Највише незапослених радника чека посао преко 5 година и то њих 1/4. Просјечно трајање незапослености у Теслићу је преко 33 мјесеца, односно скоро 3 године.

Графикон 24 - Трајање незапослености у Теслићу закључно са даном 31.12.2013. године

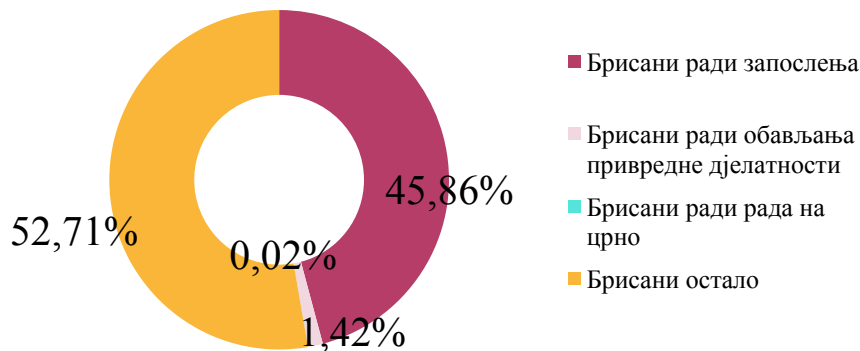

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

У Републици Српској 34%, а у БиХ 47% незапослених радника чека на посао преко 5 година.

Из доле датог графика, може се констатовати да се највећи број обрисаних са евиденције односи на оне који се у прописаном року не пријаве на евиденцију, затим ради запослења и тек нешто мало ради самосталног обављања привредне дјелатности.

Графикон 25 - Основа брисања незапослених са евиденције у Теслићу у 2013. години

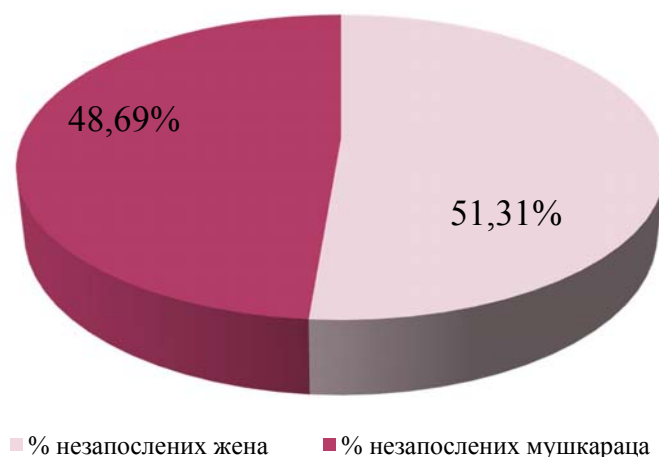

Извор података: Републички завод за запошљавање

ПОЛНА СТРУКТУРА

Полна структура незапослених лица на евиденцији Републичког завода за запошљавање РС је већа незнатно у погледу незапослености жена.

Графикон 26 - Полна структура незапослених у Теслићу у 2013. години

Извор података: Републички завод за запошљавање РС

ТРГОВИНСКИ БИЛАНС

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

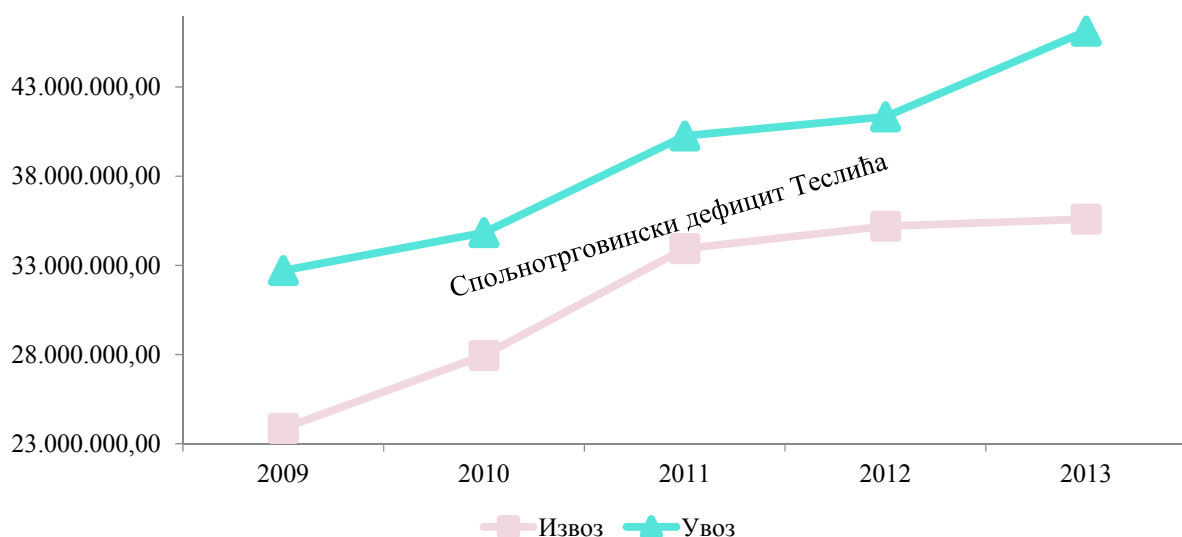
Табела 8 – Трговински биланс општине Теслић за период 2009-2013

Година	Извоз	Увоз	Обим спољнотрговинске размјене	Салдо робне размјене	Покривеност увоза извозом у %
	1	2	3 (1+2)	4 (1-2)	5 (1/2*100)
2009	23.870.575,69	32.712.000,71	56.582.576,40	-8.841.425,02	72,97
2010	27.961.621,84	34.843.937,27	62.805.559,11	-6.882.315,43	80,25
2011	33.946.869,27	40.265.013,64	74.211.882,91	-6.318.144,37	84,31
2012	35.199.744,04	41.340.754,14	76.540.498,18	-6.141.010,10	85,15
2013	35.595.204,46	46.137.304,45	81.732.508,91	-10.542.099,99	77,15
РС 2013	2.604.090.000,00	4.557.635.000,00	5.838.289.359,77	-1.953.545.000,00	57,14
БиХ 2013	8.380.275.000,00	15.169.792.000,00	23.550.067.000,00	-6.789.517.000,00	55,24

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ, Републички завод за статистику РС, Агенцију за статистику БиХ

Спољнотрговински биланс општине Теслић је негативан јер биљежи за посматрани период константан дефицит. Обим спољнотрговинске размјене за 2013. годину је био 81,7 милиона КМ, увоз 46,1 милиона, извоз 35,6 милиона, а дефицит 10,5 милиона КМ. Покривеност увоза извозом је у 2013. години била 77,15% и значајно је већа од покривености увоза извозом Републике Српске која износи 57,14% и БиХ 55,24%

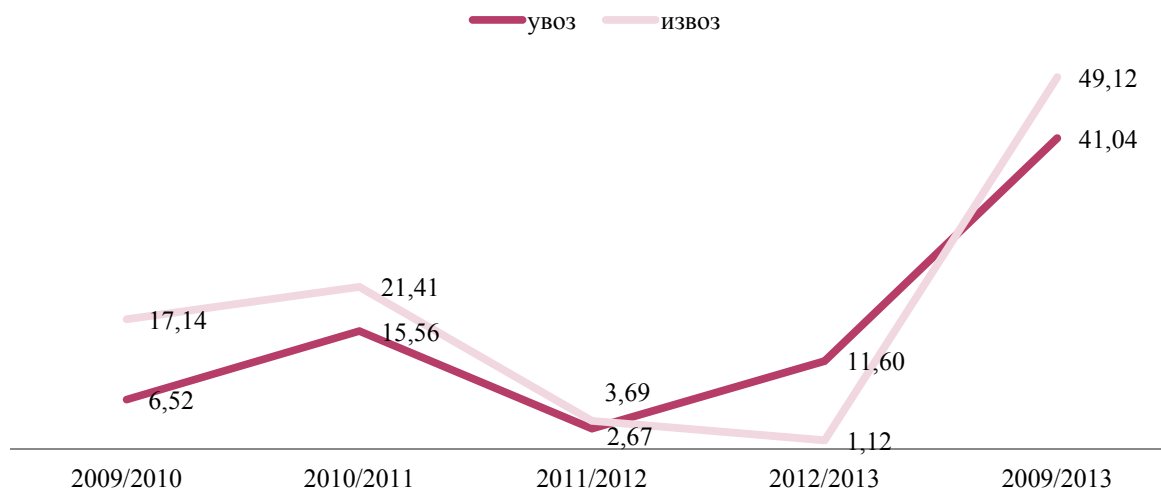
Графикон 27 - Спољнотрговински дефицит општине Теслић у периоду 2009-2013

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ, Републички завод за статистику РС, Агенцију за статистику БиХ

У посматраном периоду и увоз и извоз су расли, с тим да је извоз растао бржим темпом и то за 49,12%, а увоз је од 2009. до 2013. године порастао 41,04%.

Графикон 28 - Раст увоза и извоза општине Теслић у периоду 2009-2013

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ

СПОЉНОТРГОВИНСКИ ПАРТНЕРИ

Најважнији спољнотрговински партнер општине Теслић у увозу је Србија и то са 1/3 увоза, затим Хрватска и Њемачка. Из поменутих земаља се увезло 55% вриједности укупног увоза у 2013. години.

Графикон 29 - Најважнији спољнотрговински партнери општине Теслић у спољнотрговинској размјени у 2013. години

Ранг од највише ка најмање	Увоз			Извоз		
	Земља	Вриједност	%	Земља	Вриједност	%
1.	Србија	15.435.693,89	33,46	Њемачка	10.450.738,46	29,36
2.	Хрватска	6.545.004,81	14,19	Словенија	5.787.110,13	16,26
3.	Њемачка	3.705.356,23	8,03	Аустрија	4.909.941,89	13,79
4.	Словачка	2.071.654,30	4,49	Италија	3.783.774,02	10,63
5.	Италија	1.977.625,23	4,29	Србија	2.241.800,09	6,30
6.	Словенија	1.747.277,99	3,79	Швицарска	1.989.327,47	5,59
7.	Аустрија	1.726.979,87	3,74	Белгија	1.403.766,07	3,94
8.	Мађарска	1.724.181,06	3,74	Хрватска	1.194.789,47	3,36
9.	Чешка	1.586.477,63	3,44	Пољска	907.108,70	2,55
10.	Турска	1.084.617,84	2,35	Кина	669.595,00	1,88
	Укупно	37.604.868,85		Укупно	33.337.951,30	
	Укупно 2013	46.137.304,45		Укупно 2013	35.595.204,46	
	%	81,51	%		93,66	

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ

Најважнији спољнотрговински партнер општине Теслић у 2013. години у извозу је била Њемачка са скоро 1/3 извоза, затим Словенија, Аустрија и Италија. У поменуте 4 земље се извезло 70% вриједности укупног извоза у 2013. години. Препорука општинској администрацији би гласила да се изврши детаљнија анализа које врсте роба су се извезле у ове четири земље како би се успоставила боља трговинска сарадња и тражили стратешки партнери за даље повећање извоза и потенцијалне инвестиције у општину Теслић.

РОБА ЗА СПОЉНОТРГОВИНСКУ РАЗМЈЕНУ

Робе које су се највише увозиле у 2013. године у Теслић биле су плоче од иверице, памучно предиво, пиво, обрађено дрво и кукуруз. Поменутих 5 производа су чини 71% вриједности увоза у општину Теслић у 2013. години.

Графикон 30 – Производи који су се највише увозили у општину Теслић у 2013. години

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ

Производи који су се највише извозили из општине Теслић у 2013. години је било обрађено дрво, дрвени угаљ и огријевно дрво. Поменута три производа су чинила 72% вриједности

укупног извоза из општине Теслић у посматраној години, односно обрађено и огријевно дрво 48% вриједности извоза. Из посматраних података се може закључити да је шумарство и потенцијално дрвна индустрија веома важна грана привреде у општини Теслић јер се скоро половина њеног извоза односи управо на обрађено и огријевно дрво. Препорука општинској администрацији би била да кроз разне програме и подстицаје помогне пословној заједници да подигне степен специјализације своје производње, те да умјесто сировина и полупроизвода почне извозити готов производ (нпр. намјештај и његови дијелови који сад чини свега 3% извоза општине Теслић.

Графикон 31 – Производи који су се највише извозили из општине Теслић у 2013. години

Извор података: Управа за индиректно опорезивање БиХ

СТРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Према подацима Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, у општину Теслић је до 31.12.2013. године уложено у 11 пословних субјеката 4.238.138КМ из 5 земаља. Преко 99% вриједности поменутих страних инвестиција се односи на улагање из 2009. године хрватског улагача „Девих-текстил“ доо, док су остале стране инвестиције врло скромне. Земље из које долазе улагачи су: Хрватска, Аустрија, Кина, Италија и Словенија. Препорука општинској администрацији је да се у оквиру јединице за локални економски развој образује Инфо центар за инвеститоре који ће се посебно фокусирати на привлачење страних инвестиција у Теслић и њиховој подршци кад дођу у општину.

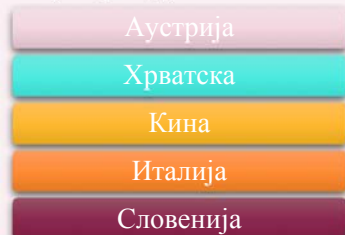
Табела 9 – Подаци о страним улагањима на подручју општине Теслић до 31.12.2013. године

Датум	Земља улагача	Назив фирме регистроване на подручју општине Теслић	Вриједност улагања	Процент учешћа појединачних улагача у Теслићу у укупном улагању
4. март 2009	Хрватска	ДЕВИЋ-ТЕКСТИЛ д.о.о.	4.219.538	99,56%
22. април 2009	Аустрија	НОВА ЕНЕРГЕТСКА ГРУПА д.о.о.	400	0,01%
19. јануар 2010	Аустрија	МЕГАМЕХАНИК д.о.о.	2.000	0,05%
28. мај 2010	Словенија	TECHNE-B д.о.о.	2.000	0,05%
21. јун 2010	Кина	ROBOCOM д.о.о.	2.000	0,05%
27. децембар 2010	Хрватска	СЕМКО КРИСТАЛ д.о.о.	2.000	0,05%
7. фебруар 2011	Италија	STEEL TRADE д.о.о.	2.000	0,05%
21. јун 2011	Аустрија	НОВА ЕНЕРГЕТСКА ГРУПА д.о.о.	1.200	0,03%
18. април 2011	Кина	Ј И Л д.о.о.	3.000	0,07%
25. новембар 2011	Италија	ARES д.о.о.	2.000	0,05%
18. април 2012	Аустрија	MAILINGHAUS д.о.о.	2.000	0,05%
Укупно		11 пословних субјеката	4.238.138	100,00%

Извор података: Министарство за економске односе и регионалну сарадњу РС

Графикон 32 - Страни инвеститори у Теслићу у периоду 2007-2013

Државе из којих је дошао највећи број улагача у Теслић у периоду 2007-2013

Државе из којих је дошла највећа вриједност улагања у Теслић у периоду 2007-2013

Извор података: Министарство за економске односе и регионалну сарадњу РС

ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

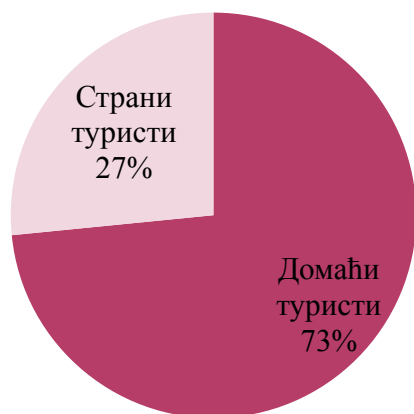
Дјелатност туризма и угоститељства у општини Теслић има експанзиван раст у посматраном периоду. Општина Теслић располаже и значајним туристичким капацитетима као што су ЗТЦ „Бања Врућица“ и хотел „Хајдучке Воде“. Међутим, потрошња туриста би могла значајно да се повећа јер не прати трендове у погледу долазака и ноћења туриста на подручју територије општине Теслић.

ДОЛАСЦИ И НОЋЕЊА ТУРИСТА

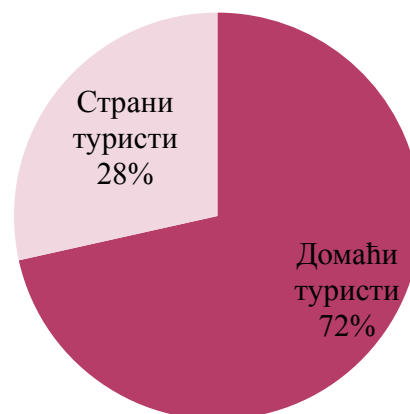
Табела 10 – Доласци и ноћења туриста у општини Теслић у периоду 2007-2013

Теслић		Доласци		Ноћења		
Година	Укупно	Домаћи туристи	Страни туристи	Укупно	Домаћи туристи	Страни туристи
2007	27.741	22.495	5.246	130.988	114.487	16.501
2008	25.904	20.710	5.194	133.272	114.278	18.994
2009	14.960	12.497	2.463	96.480	84.997	11.483
2010	25.041	20.590	4.451	121.686	102.220	19.466
2011	31.417	24.352	7.065	155.316	120.192	35.124
2012	33.381	24.815	8.566	167.392	121.879	45.513
2013	33.879	24.878	9.001	179.459	128.335	51.124

Извор података: Републички завод за статистику РС

Графикон 33 - Удио домаћих и страних туриста у доласцима у Теслић у 2013. години

Графикон 34 - Удио домаћих и страних туриста у ноћењима у Теслићу у 2013. години

Удио у доласцима домаћих и страних туриста показује да су у погледу долазака и ноћења преко 2/3 туриста домаћи, а 1/3 страни.

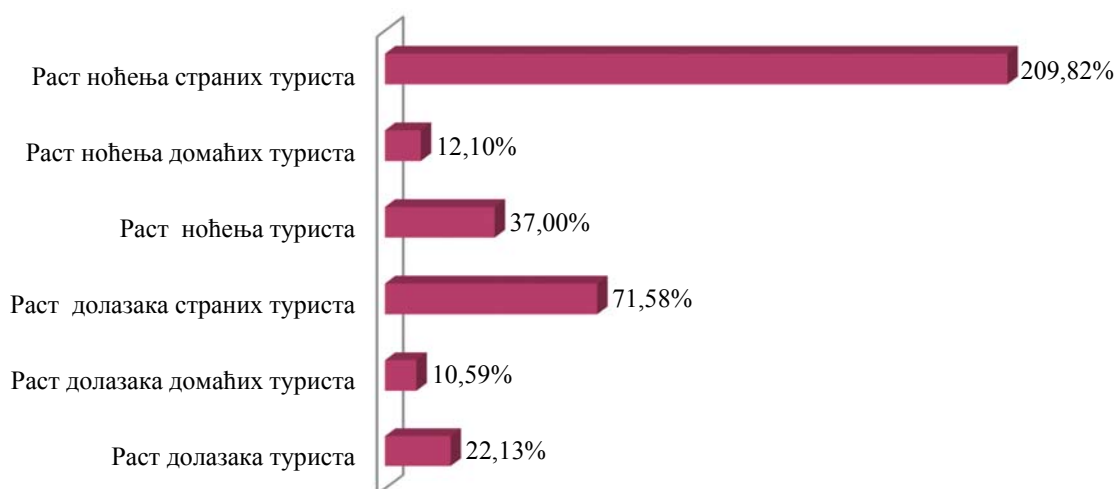
Што се тиче трендова кретања у погледу долазака и ноћења туриста, можемо констатовати да је дошло до пада у погледу долазака и ноћења у току кризних 2008. и 2009. године, али да су године након њих забиљежиле углавном двоцифрене стопе раста. Тако је посматраном периоду констатован раст долазака туриста од 22,13% и то домаћих 10,59%, а страних 71,58%. До раста је дошло и у погледу ноћења туриста и то од 37% и то домаћих 12,10%, а страних 209,82%. Просјечан број ноћења по доласку је у просјеку нешто мало више од 5 дана и дупло је већи од оног у РС и БиХ.

Табела 11 – Раст/пад долазака и ноћења туриста на територији општине Теслић у периоду 2007-2013

Период	Доласци			Ноћења			Просјечан број ноћења по доласку	Просјечан број ноћења по доласку домаћих туриста	Просјечан број ноћења по доласку страних туриста
	Раст долазака туриста	Раст долазака домаћих туриста	Раст долазака страних туриста	Раст ноћења туриста	Раст ноћења домаћих туриста	Раст ноћења страних туриста			
2007	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	4,72	5,09	3,15
2008/2007	-6,62%	-7,94%	-0,99%	1,74%	-0,18%	15,11%	5,14	5,52	3,66
2009/2008	-42,25%	-39,66%	-52,58%	-27,61%	-25,62%	-39,54%	6,45	6,80	4,66
2010/2009	67,39%	64,76%	80,71%	26,13%	20,26%	69,52%	4,86	4,96	4,37
2011/2010	25,46%	18,27%	58,73%	27,64%	17,58%	80,44%	4,94	4,94	4,97
2012/2011	6,25%	1,90%	21,25%	7,78%	1,40%	29,58%	5,01	4,91	5,31
2013/2012	1,49%	0,25%	5,08%	7,21%	5,30%	12,33%	5,30	5,16	5,68
2013/2007	22,13%	10,59%	71,58%	37,00%	12,10%	209,82%			

Извор података: Републички завод за статистику РС

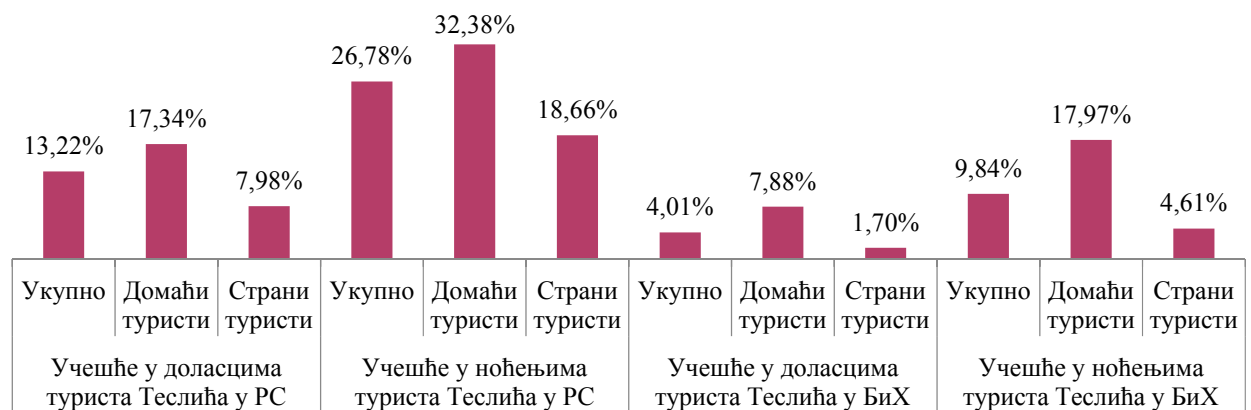
Графикон 35 - Раст у доласцима и ноћењима туриста на територију општине Теслић у периоду 2007-2013

Извор података: Републички завод за статистику РС

Да Теслић представља значајну туристичку дестинацију иду у прилог и подаци о учешћу Теслића у доласку и ноћењу туриста Републике Српске и Босне и Херцеговине. Тако Теслић посјети 13,22% туриста који дођу у РС (17,34% домаћих и 7,98% страних туриста), односно 4,01% који дођу у БиХ (7,88% домаћих и 1,70% страних туриста). У Теслићу преноћи 26,78% туриста који дођу у РС (32,38% домаћих и 18,66% страних туриста), односно 9,84% који дођу у БиХ (17,97% домаћих и 4,61% страних туриста).

Графикон 36 - Учешће у РС и БиХ у ноћењима и доласцима туриста са подручја територије општине Теслић у 2013. години

Извор података: Републички завод за статистику РС

ПРОМЕТ У ТУРИЗМУ И УГОСТИТЕЉСТВУ

Промет у туризму и угоститељству константно расте у посматраном периоду осим у кризној 2009. Години, гдје долази до пада промета услед смањења доласка и ноћења туриста.

Табела 12 - Промет по врсти услуге у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић у периоду 2007-2013

Година	Промет по врсти услуга					Пораст/пад промета у %
	Укупно	Храна и напаци	Алкохолна и безалкохолна пића	Смјештај	Остало	
2007	5.967.856,00	2.598.734,00	1.109.158,00	2.085.239,00	174.725,00	n/a
2008/2007	7.108.127,00	3.165.488,00	748.558,00	2.593.544,00	600.537,00	19,11%
2009/2008	4.723.479,00	2.324.605,00	426.548,00	1.845.424,00	126.902,00	-33,55%
2010/2009	7.793.932,00	3.496.896,00	718.240,00	3.012.756,00	566.040,00	65,00%
2011/2010	10.041.532,00	4.105.428,00	1.166.318,00	3.684.456,00	1.085.330,00	28,84%
2012/2011	11.392.879,00	4.889.372,00	1.167.502,00	4.039.844,00	1.296.161,00	13,46%
2012/2007	47.027.805,00	20.580.523,00	5.336.324,00	17.261.263,00	3.849.695,00	90,90%
%	100%	44%	11%	37%	8%	

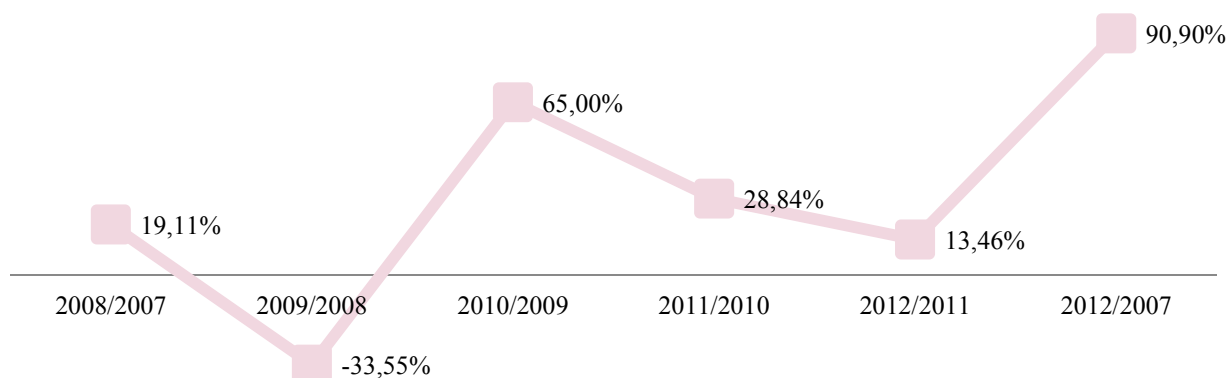
Извор података: Републички завод за статистику РС

Према врсти услуге, промет у туризму и угоститељству се највише односио на храну и напитке и то 44%, потом смјештај 37%, алкохолна и безалкохолна пића 11% и остало 8%. Дакле, у општини Теслић се мало троши на осталу туристичку понуду, а 92% се потроши за храну, пиће и смјештај.

Промет у туризму и угоститељству се у посматраном периоду у општини Теслић скоро удвостручио, али без обзира на високо учешће у доласцима и ноћењима туриста у РС, учешће промета општине Теслић у угоститељству и туризму је доста ниже и износи око 10%.

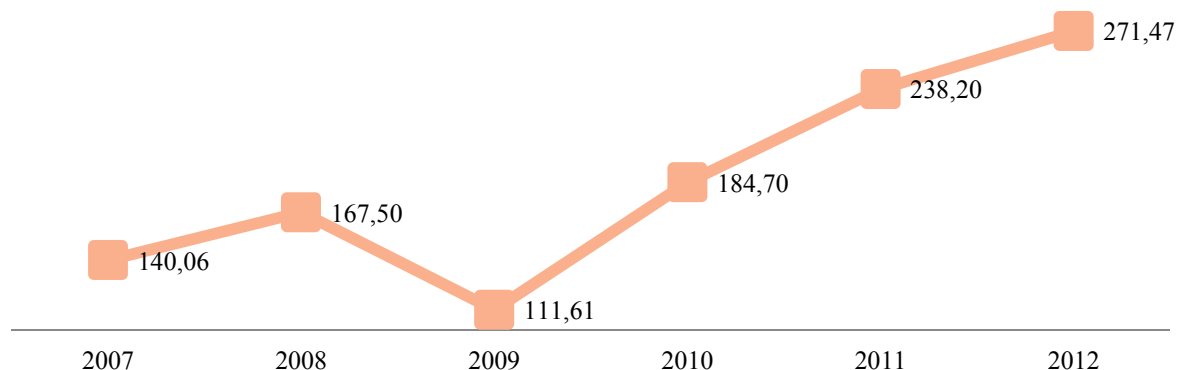
Оно што је примјетно након увида у евиденцију незапослених је да у овом сектору нема високообразованих кадрова, док КВ радника на евиденцији не мањка. У том контексту, приједлог општинској администрацији би био да искључиво стипендира студенте дефицитарних профила (из туризма) који су потребни за локални економски развој општине.

Графикон 37 – Стопе раста/пада промета у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић у посматраном периоду 2007-2012

Извор података: Републички завод за статистику РС

Графикон 38 - Промет у туризму и угоститељству по глави становника општине Теслић у посматраном периоду 2007-2012

Извор података: Републички завод за статистику РС

Промет по глави становника је растао у свакој години посматраног периода осим у кризној 2009. години и у 2012. години је износио 271,47КМ, те је 4 пута већи од промета по глави становника Републике Српске.

ШУМАРСТВО И ДРВНА ИНДУСТРИЈА

Након прегледа трговинског биланса, установљено је да је у 2013. години извезено 15,4 милиона КМ резане грађе и огријевог дрвета (43% извоза), а само 1,1 милион КМ намјештаја и његових дијелова (3%). Увидом у шумски потенцијал општине Теслић, можемо примјетити да је она богата шумом и то 5% шумског потенцијала Републике Српске (а на Теслић се односи 3% територије и 3% становништва Републике Српске). У 2012. години се радило интензивном пошумљавању па је тако 13% четинарских и 15% лишћарских шума Републике Српске пошумљено на подручју општине Теслић. Што се тиче сјече и она је већа од статистичког удјела општине у Републици.

Шумарство би се требало као компаративна грана дјелатности уобзирити у економском локалном развоју, те помоћи привредницима да почну да производе производе већег степена обраде.

Оно што је уочљиво након увида у евиденцију незапослених лица је да и у овој дјелатности недостаје високообразованих профила, док КВ радника има у великом броју.

Графикон 39 - Шумски потенцијал у општини Теслић у 2012. години

	Пошумљено у хектарима				Обрасла шумска површина у хектарима	Посјечена бруто дрвна маса у т3	
	у шуми		изван шуме			лишћари	четинари
2012.	лишћарима	четинарима	лишћарима	четинарима			
РС	91	617	19	191	1.050.113	1.564.677	1.268.691
Теслић	14	82	0	2	52.272	117.909	41.771
Учешће Теслића у РС	15,38%	13,29%	0,00%	1,05%	4,98%	7,54%	3,29%

Извор података: Републички завод за статистику РС

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Генерални закључци гласе:

- Према анализираним показатеима, шумарство/дрвна индустрија и туризам би требали да буду стратешка основица развоја општине Теслић;
- Основни проблем у шумарству је продаја/извоз сировина и полупроизвода, а не производа вишег степена обраде који стварају већу додатну вриједност, те недостатак високообразоване радне снаге која би покренула и носила производњу готових производа;
- Основни проблем у туризму је што промет у угоститељству и туризму не прати потенцијал у доласцима и ноћењима туриста, недостатку разноврсније туристичке понуде која би туристе задржала више дана и анимирала да оставе више новца, те недостатку високообразоване радне снаге која би туристичку понуду повећала и обогатила;
- Да су привредни субјекти микро величине, те имају мали број запослених, што стопу незапослености чини алармантном и социјалну ситуацију тешком, што све опет утиче на смањење броја становника негативним природним прираштајем и унутрашњом миграцијом.

Приоритети општинске управе би требали да буду усмјерени ка:

- стварању повољнијег пословног амбијента, поготово за поменути два сектора, ради повећања броја нових и раста и развоја постојећих привредних субјеката,
- субвенцијама и техничкој/логистичкој подршци привредним субјектима за подизање обима, квалитета и производње производа веће вриједности,
- активном привлачењу страних инвестиција и проналажења стратешких партнера за ове секторе у земљама гдје су већ створени добри трговински односи и преко институција РС и БиХ,
- циљаном уговорном стипендирању стварања високообразованог кадра у поменутих дјелатностима,
- детаљној анализи тржишта рада анкетирањем пословне заједнице како би се направио квалитетан план запошљавања ради циљаног смањења (трајања) незапослености и побољшања социјалне ситуације (суфинансирања запошљавања, квалификације, доквалификације, усклађивања образовања са потребама тржишта рада и сл.);

- унапређење пословног амбијента како би се повећао број, величина и профитабилност пословних субјеката на територији општине Теслић;
- ефективнијој и ефикаснијој инспекцијској контроли законитости пословања и рада на „црно“;
- сређивања база података општине јер су исте предуслов ефективног и ефикасног планирања локалног економског развоја;
- проактивној наталитетној политици ради подршке младим људима за заснивање и проширење породице, те побољшања квалитете живота и рада на територији општине Теслић.

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела 1: Природно кретање становништва у општини Теслић у периоду 2007-2013	3
Табела 2 - Број дјеце у вртићима у Теслићу и РС у школској 2011/2012	5
Табела 3 – Уписани и дипломирани студенти према мјесту пребивалишта у школској 2011/2012	6
Табела 4 - Број пословних субјеката у општини Теслић на дан 30.06.2014. године	9
Табела 5 - Предузетници општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године.....	9
Табела 6 - Правна лица општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године	10
Табела 7 – Пословни субјекти општине Теслић према статусу активности на дан 30.06.2014. године	10
Табела 8 – Трговински биланс општине Теслић за период 2009-2013	22
Табела 9 – Подаци о страним улагањима на подручју општине Теслић до 31.12.2013. године.....	26
Табела 10 – Доласци и ноћења туриста у општини Теслић у периоду 2007-2013	27
Табела 11 – Раст/пад долазака и ноћења туриста на територији општине Теслић у периоду 2007-2013	28
Табела 12 - Промет по врсти услуге у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић у периоду 2007-2013	29

СПИСАК ГРАФИКОНА

Графикон 1 - Смањење становништва у Теслићу у периоду 2007-2013.....	4
Графикон 2 – Број новооснованих правних лица на територији општине Теслић према облику организовања у периоду 01.12.2013. до 30.04.2014. године.....	7
Графикон 3 - Број новооснованих правних лица на територији општине Теслић према врсти дјелатности у периоду 01.12.2013. до 30.04.2014. године.....	7
Графикон 4 - Број регистрованих и одјављених предузетника на територији општине Теслић према сектору дјелатности у периоду од 01.12.2013. до 30.04.2014. године.....	8
Графикон 5 - Статус активности предузетника 30.06.2014.	9
Графикон 6 - Статус активности правних лица на дан 30.06.2014. године.....	10
Графикон 7- Статус активности пословних субјеката општине Теслић на дан 30.06.2014. године	11
Графикон 8 - Број пословних субјеката према класификацији дјелатности на територији општине Теслић на дан 30.06.2014. годинеИзвор података: Пореска управа РС.....	11
Графикон 9 - Омјери радне снаге у општини Теслић.....	12
Графикон 10 - Запосленост у Теслићу у периоду 2007-2013	13
Графикон 11 - Кретање запослености у општини Теслић у периоду 2007-2013	13
Графикон 12 - Квалификациона структура запослених радника у општини Теслић према нивоима образовања у 2013. години	14
Графикон 13 - Квалификациона структура запослених радника у општини Теслић у 2013. години	14
Графикон 14 - Старосна структура запослених радника у Теслићу у 2013. години.....	15
Графикон 15 - Запослени радници у Теслићу који су примали плату из буџета у 2013. години	16
Графикон 16 - Запослени радници у Теслићу према КД у 2013. години.....	16
Графикон 17 – Полна структура запослених радника у општини Теслић у 2013. години.....	17
Графикон 18 - Кретање бруто и нето плата у Теслићу у периоду 2007-2013.....	17
Графикон 19 - Незапосленост у општини Теслић у периоду 2007-2013	18
Графикон 20 - Квалификациона структура незапослених радника према стручној спреми у Теслићу у 2013. години	18
Графикон 21 - Квалификациона структура незапослених радника по нивоу образовања у Теслићу у 2013. години.....	19
Графикон 22 - Кретање квалификационе структуре незапослених радника у Теслићу у педиоду 2007-2013	19
Графикон 23 - Старосна структура незапослених радника у Теслићу у 2013. години.....	20
Графикон 24 - Трајање незапослености у Теслићу закључно са даном 31.12.2013. године.....	20
Графикон 25 - Основа брисања незапослених са евиденције у Теслићу у 2013. години	21

Графикон 26 - Полна структура незапослених у Теслићу у 2013. години	21
Графикон 27 - Спољнотрговински дефицит општине Теслић у периоду 2009-2013	22
Графикон 28 - Раст увоза и извоза општине Теслић у периоду 2009-2013	23
Графикон 29 - Најважнији спољнотрговински партнери општине Теслић у спољнотрговинској размјени у 2013. години	23
Графикон 30 – Производи који су се највише увозили у општину Теслић у 2013. години	24
Графикон 31 – Производи који су се највише извозили из општине Теслић у 2013. години	25
Графикон 32 - Страни инвеститори у Теслићу у периоду 2007-2013	26
Графикон 33 - Удио домаћих и страних туриста у доласцима у Теслићу у 2013. години	27
Графикон 34 - Удио домаћих и страних туриста у ноћењима у Теслићу у 2013. години	27
Графикон 35 - Раст у доласцима и ноћењима туриста на територију општине Теслић у периоду 2007-2013	28
Графикон 36 - Учешће у РС и БиХ у ноћењима и доласцима туриста са подручја територије општине Теслић у 2013. години	29
Графикон 37 – Стопе раста/пада промета у туризму и угоститељству на подручју општине Теслић у посматраном периоду 2007-2012	30
Графикон 38 - Промет у туризму и угоститељству по глави становника општине Теслић у посматраном периоду 2007-2012	30
Графикон 39 - Шумски потенцијал у општини Теслић у 2012. години	31